

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 239 – juni 2023

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- Sociale cijfers per juli 2023 [1](#)

Vraag van de maand

- Hoeveel mag ik in 2023 aftrekbaar storten op mijn lijfrenterekening? [2](#)

Wetgeving en beleid

- Wet toekomst pensioenen aangenomen door Eerste Kamer [3](#)
- Aangenomen moties tijdens debat Wet toekomst pensioenen [4](#)
- Voorgenomen maatregelen Belastingplan 2024 [4](#)
- Herleven eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling na herroepen schenking [5](#)
- Bemiddelingskosten lijfrente aftrekbaar? [6](#)

Jurisprudentie

- Na omzetting zijn lijfrente-uitkeringen ter vervanging alimentatieverplichting belast [7](#)
- Doorbetaald pensioen belast bij pensioengerechtigde [8](#)
- Duitse leningen geen eigenwoningschuld [8](#)

Fiscaal Juridische Signalen

Sociale cijfers per juli 2023

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 7 juni 2023 de zogeheten 'Rekenregels' gepubliceerd. In deze rekenregels zijn de gevolgen verwerkt van aanpassingen in het bruto wettelijk minimumloon per 1 juli 2023 voor uitkeringsbedragen en grondslagen op het minimumniveau. Ook zijn eventuele beleidswijzigingen met betrekking tot deze uitkeringsbedragen opgenomen.

In de ministeriële regeling van 17 april 2023, [nr. 2023-0000203905](#) is opgenomen dat het bruto minimumloon met 3,13% omhoog gaat. De hoogte van sociale uitkeringen wijzigt hierdoor ook. De premiepercentages, belastingtarieven en heffingskortingen wijzigen niet.

Vanaf 1 juli 2023 gelden de volgende bedragen:

AOW-uitkering excl. vakantietoeslag per 1-7-2023 (bruto)	Per maand
Gehuwden of samenwonenden	€ 988,16
Gehuwden of samenwonenden met maximale toeslag (partner jonger dan AOW-leeftijd)	€ 1.976,32
Alleenstaande	€ 1.453,15

AOW-uitkering excl. inkomensondersteuning van € 60 per jaar (bruto) bij een volledige AOW-opbouw.

Anw-uitkering excl. vakantietoeslag per 1-7-2023 (bruto)		Per maand
Nabestaandenuitkering (70%)		€ 1.425,54
Anw-uitkering met toepassen kostendelersnorm (50%)		€ 902,42

Minimum(jeugd)lonen excl. vakantietoeslag per 1-7-2023 (bruto)			
	Per maand	Per week	Per dag
Vanaf 21 jaar	€ 1.995,00	€ 460,40	€ 92,08
20 jaar	€ 1.596,00	€ 368,30	€ 73,66
19 jaar	€ 1.197,00	€ 276,25	€ 55,25
18 jaar	€ 997,50	€ 230,20	€ 46,04
17 jaar	€ 788,05	€ 181,85	€ 36,37
16 jaar	€ 688,30	€ 158,85	€ 31,77
15 jaar	€ 598,50	€ 138,10	€ 27,62

Een volledig overzicht van alle uitkeringsbedragen treft u [hier](#) aan.

Vraag van de maand

Hoeveel mag ik in 2023 aftrekbaar storten op mijn lijfrenterekening?

Vraag

De Wet toekomst pensioenen is aangenomen. Heeft dat nog gevolgen voor mijn lijfrenteafrek voor dit jaar?

Antwoord

De Wet toekomst pensioenen treedt in werking op 1 juli 2023. Fiscale wetgeving wijzigt bij wijze van hoofdregel niet gedurende een kalenderjaar. De wetgever heeft daarom bepaald dat de wijzigingen in de berekening van de jaarruimte en reserveringsruimte met terugwerkende naar 1 januari 2023 plaatsvinden. Hoe dat uitwerkt lichten we graag toe aan de hand van twee voorbeelden.

Jaarruimte 2023

Astrid heeft in 2022 een bruto loon van € 75.000. Haar pensioenopbouw over dat jaar bedraagt € 1000. Astrid heeft in 2023 al een storting op haar lijfrenterekening gedaan van € 1.891.

Op grond van de tot 1 juli 2023 geldende jaarruimteformule heeft Astrid een jaarruimte van:

$$13,3\% \times (\text{€ } 75.000 \text{ -/€ } 13.646) \text{ -/€ } (6,27 \times \text{€ } 1.000) = \text{€ } 1.891$$

De storting die Astrid op haar lijfrenterekening heeft gedaan is dus zonder meer volledig aftrekbaar. Haar jaarruimte 'oude stijl' komt immers overeen met het reeds gestorte bedrag. Maar haar jaarruimte wijzigt met terugwerkende kracht naar 1 januari 2023. Astrids jaarruimte bedraagt nu:

$$30\% \times (\text{€ } 75.000 \text{ -/€ } 13.646) \text{ -/€ } (6,27 \times \text{€ } 1.000) = \text{€ } 12.137$$

Op grond van de nieuwe jaarruimteformule kan Astrid dus nog een aanzienlijke aanvullende fiscaal aftrekbare storting doen op haar lijfrenterekening van € 10.246.

Reserveringsruimte

Bilal, 52 jaar, heeft als zelfstandig ondernemer naast de AOW geen oudedagsvoorziening opgebouwd. Hij besluit dat nu alsnog te gaan doen. Bilal berekent de jaarruimten die hij in de afgelopen tien jaar had kunnen benutten.

Dat ziet er als volgt uit:

Jaar	Jaarruimte
2013	€ 2.000
2014	€ 2.000
2015	€ 1.000
2016	€ 2.000
2017	€ 3.000
2018	€ 3.000
2019	€ 2.000
2020	€ 3.000
2021	€ 2.000
2022	€ 3.000

In totaal gaat het over de afgelopen tien jaar over een bedrag aan niet-benutte jaarruimte van € 23.000. Bilal heeft over 2022 een bedrag aan winst uit onderneming genoten van € 40.000.

Zouden we de reserveringsruimte 'oude stijl' voor Bilal berekenen dan is het de laagste van de volgende drie bedragen:

1. Het totaal van de niet-benutte jaarruimte over de achterliggende zeven jaren. Dat komt neer op een bedrag van € 18.000.
2. 17% van de premiegrondslag 2023. Dat komt neer op $17\% \times (\text{€ } 40.000 - \text{€ } 13.646) = \text{€ } 4.481$
3. Een absoluut maximum van € 8.065.

Bilal kan op grond van de 'oude' regels in 2023 dus maximaal € 4.481 reserveringsruimte benutten.

De nieuwe regels brengen verandering in de reserveringsruimte, ook weer met terugwerkende kracht naar 1 januari 2023. Er gelden nog maar twee maxima: de niet-benutte jaarruimte over de achterliggende tien jaren en een absoluut maximum van € 38.000. Dit betekent dat Bilal over 2023 in alle berekende niet-benutte jaarruimte van in totaal € 23.000 ineens zou kunnen benutten.

Ten slotte merken wij nog op dat de jaarruimte voor een ruimere groep belastingplichtigen open staat, ook weer met terugwerkende kracht naar 1 januari 2023. Op grond van de 'oude' regels is aftrek uit hoofde van de jaarruimte mogelijk tot en met het jaar waarin de AOW-leeftijd wordt bereikt. Daar is nu vijf jaar bijgekomen.

Wetgeving en Beleid

Wet toekomst pensioenen aangenomen door Eerste Kamer

Op 30 mei heeft de Eerste Kamer de Wet toekomst pensioenen (Wtp) aangenomen.

De [Wtp](#) treedt in werking op 1 juli 2023. Vanaf deze datum gaat een overgangsfase in waarin sociale partners (vakbonden en werkgeversorganisaties) en pensioenuitvoerders de tijd krijgen om afspraken te gaan maken over het aanpassen van hun pensioenregelingen. Uiterlijk 31 december 2027 moeten de pensioenuitvoerders zijn overgegaan op het nieuwe pensioenstelsel.

Nationale-Nederlanden heeft op [deze pagina](#) informatie opgenomen over de gevolgen van de Wet toekomst pensioenen voor deelnemers, slapers en pensioengerechtigden.

Wij merken ten slotte nog op dat de [Wet herziening bedrag ineens](#) momenteel nog in de Tweede Kamer ligt. Het is de bedoeling dat 'bedrag ineens' per 1 januari 2024 in werking treedt.

Aangenomen moties tijdens debat Wet toekomst pensioenen

Tijdens het debat in de Eerste Kamer zijn 28 moties ingediend over de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Daarvan zijn er 7 aangenomen.

De aangenomen moties zijn als volgt:

- Motie-Crone c.s.: verzoek tot voortzetting en verruiming regelingen voor vervroegde uittreding (RVU) voor lager betaalden
- Motie-Moonen c.s.: verzoek onderzoek achterblijvende pensioenopbouw vrouwen
- Motie-Moonen c.s.: verzoek stimuleren deelnemers langer doorwerken
- Motie-Crone c.s.: verzoek vormgeven pensioenen voor politici
- Motie-Moonen c.s.: verzoek instellen regeling voor externe geschilbeslechting voor deelnemer na afloop interne klachtprocedure
- Motie-Oomen c.s.: verzoek aanpassen regeling voor vrijwillige voortzetting dekking wezenpensioen conform wijze partnerpensioen
- Motie-Oomen c.s.: verzoek opnemen vrijwillige voortzetting dekking partnerpensioen als default in de Pensioenwet

Voor een overzicht van alle ingediende motie zie [Overzicht moties ingediend tijdens het debat over de Wet toekomst pensioenen op 22, 23 en 30 mei 2023 - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Voorgenomen maatregelen Belastingplan 2024

Staatssecretaris Van Rij van Financiën informeert de Tweede Kamer over de voorgenomen maatregelen van het Belastingplan 2024.

[Brief van Staatssecretaris Van Rij van Financiën aan de Tweede Kamer van 8 mei 2023, kenmerk 2023-0000111799](#)

Staatssecretaris Van Rij van Financiën heeft de voorgenomen maatregelen uit het Belastingplan 2024 (BP 2024) bekend gemaakt. Wij bespreken hierna de maatregelen in box 3 en een maatregel in de eigenwoningregeling.

Box 3

Voor de berekening van het forfaitaire rendement gelden er momenteel drie forfaitaire rendementspercentages ([art. 5.2 lid 2 Wet IB 2001](#)):

1. Banktegoeden:	0,01%
2. Overige bezittingen:	6,27%
3. Schulden:	2,46%

De voorgenomen maatregelen in box 3 zijn de volgende:

- Een aandeel in de Vereniging van Eigenaren (VvE) valt onder de overige bezittingen. Het BP 2024 plaatst dit vermogensbestanddeel onder de banktegoeden. Daardoor wordt er veel minder rendement berekend over dit vermogensbestanddeel.
- Ook een aandeel in het vermogen op een derdengeldenrekening bij een notaris valt momenteel onder de overige bezittingen. Ook deze aandelen worden geschaard onder de banktegoeden.
- Schulden tussen fiscale partners en tussen ouders en minderjarige kinderen hebben in het huidige stelsel een merkwaardige uitwerking. Wat voor de één een schuld is (2,46%) is voor de ander een bezitting (6,27%). Het heffingvrij vermogen daargelaten leidt dit dus altijd tot belastingheffing over vermogen dat er per saldo niet is. Het BP 2024 defiscaliseert deze onderlinge vorderingen en schulden. Dat wil zeggen, voor de box 3-heffing bestaan ze niet.
- Het BP 2024 zorgt voor een verduidelijking van de berekening van het effectief rendementspercentage van box 3 bij fiscale partners. Zie voor de achtergrond van deze maatregel [dit interview](#).

Eigenwoningregeling

De wet [Overige fiscale maatregelen 2022](#) (OFM 2022) heeft wijzigingen aangebracht in de eigenwoningregeling van de Wet IB 2001. Deze maatregelen zagen kort gezegd op fiscale partners en de eigen woning. De wijzigingen hielden verband met onder andere de eigenwoningreserve ([art. 3.119aa Wet IB 2001](#)), de aflossingsstand ([art. 3.119d Wet IB 2001](#)) en het overgangsrecht voor bestaande eigenwoningschulden ([art. 10bis.1 Wet IB 2001](#)).

De regeling van de aflossingsstand treedt in werking op het moment dat éérst de oude woning wordt verkocht en partners daarna een nieuwe woning kopen. De inzet van de aflossingsstand vindt op gezamenlijk niveau plaats. Voor de omgekeerde situatie – eerst een nieuwe woning kopen, daarna de oude woning verkopen – geldt de regeling van de aflossingsstand niet. Relevant voor die situatie is de verhuisregeling van [art. 3.119f lid 1 Wet IB 2001](#). De wetgever is echter vergeten deze bepaling aan te passen met OFM 2022. Daardoor wordt de overgang van het aflossingsschema van de oude naar de nieuwe woning niet op partnerniveau vastgesteld. BP 2024 herstelt deze omissie.

Voor een uitvoerige bespreking van deze omissie verwijzen wij naar het artikel 'Eigen woningregeling onder OFM 2022: moeilijk, moeilijk, moeilijk...' van R. Stam in De Hypotheekadviseur 2022/3.

Belang voor de praktijk

De aanpassingen in box 3 gelden voor de huidige regeling. Dat is een overbruggingsregeling. Het kabinet wil box 3 in de nabije toekomst veel ingrijpender wijzigen. Over de toekomst van box 3 zullen we de komende tijd ongetwijfeld nog veel meer horen.

De eigenwoningregeling is natuurlijk bijzonder ingewikkeld geworden. OFM 2022 heeft daar nog een laagje bovenop gedaan. Ook de eigenwoningregeling staat op de nominatie aangepast te worden. In de basis zijn er drie scenario's:

1. Vereenvoudigen huidige regeling in box 1;
2. Woning en eigenwoningschuld naar box 3; of
3. Woning en eigenwoningschuld defiscaliseren.

In antwoord op [Kamervragen](#) heeft staatssecretaris Van Rij laten weten dat hij vooralsnog niets ziet in het belasten van de eigen woning in box 3. Hij laat daarbij ook weten dat majeure wijzigingen in de eigenwoningregeling op korte termijn niet realistisch zijn. We zullen het voorlopig dus nog moeten doen met de huidige, ingewikkelde eigenwoningregeling.

Herleven eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling na herroepen schenking

Op 30 mei heeft de Belastingdienst een standpunt gepubliceerd over de vraag hoe om te gaan met de eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling na herroepen van een schenking.

[Standpunt Belastingdienst 30 mei 2023, KG:063:2023:11](#)

De vraag wordt gesteld of het recht op toepassing van de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling ouders-kinderen herleeft, als de schenking waarbij in eerste instantie terecht een beroep werd gedaan op toepassing van de vrijstelling, om andere dan fiscale redenen wordt herroepen. De Belastingdienst bevestigt dat in dat geval bij een 'tweede' schenking waarbij op dat moment aan de voorwaarden wordt voldaan, met succes (opnieuw) een beroep op de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling van [art. 33 onderdeel 5° en 7° onder a SW 1956](#) kan worden gedaan.

Belang voor de praktijk

Het maakt voor de herleving van de eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling niet uit of de schenking is ontbonden doordat de schenking is aangegaan met de voorwaarde van herroeping, of dat er sprake is van een andere ontbindende voorwaarde dan herroepen. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om het niet vervullen van een bedongen besteding, zoals bij een eenmalig verhoogde vrijstelling ten behoeve van de eigen woning het geval kan zijn.

Bemiddelingskosten lijfrente aftrekbaar?

De Belastingdienst neemt het standpunt in dat bemiddelingskosten bij het afsluiten van een direct ingaande lijfrente aftrekbaar zijn voor de heffing van inkomstenbelasting.

[Belastingdienst 8 juni 2023, KG:070:2023:7](#)

De Belastingdienst heeft een nogal opmerkelijk standpunt ingenomen over de fiscale aftrekbaarheid van de bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente. In dit standpunt schetst de Belastingdienst de situatie van een belastingplichtige die door de lijfrente-uitvoerder van zijn keuze naar een deskundige wordt gestuurd, omdat deze verzekeraar geen online kennis- en ervaringstoets (KET) aanbiedt. Met andere woorden: de verzekeraar biedt zijn lijfrenteproduct niet 'execution only' aan, maar alleen door tussenkomst van een adviseur/bemiddelaar. De kosten daarvan zijn volgens de Belastingdienst fiscaal aftrekbaar voor de inkomstenbelastingheffing als kosten ter verwerving van uitkeringen uit inkomensvoorzieningen. Deze aftrekbaarheid zou volgen uit [art. 3.108 Wet IB 2001](#). De fiscale aftrek uit hoofde van deze bepaling valt buiten de begrenzingen van de jaarruimte/ reserveringsruimte. Ook zonder jaarruimte/reserveringsruimte is de nota dus fiscaal aftrekbaar.

Belang voor de praktijk

Zoals gezegd is dit een hoogst opmerkelijk standpunt van de Belastingdienst. In de jaren 2002 tot en met 2012 kenden we [art. 1.7b Wet IB 2001](#). Op grond van deze bepaling werd met de premie voor een lijfrenteverzekering gelijkgesteld de nota van de assured tussenpersoon voor het afsluiten of verlengen van de lijfrenteverzekering of het incasseren van premies. De nota was daarmee fiscaal aftrekbaar binnen de jaarruimte/reserveringsruimte. Met de komst van het provisieverbod voor de financiële dienstverlening per 1 januari 2013 is [art. 1.7b Wet IB 2001](#) vervallen. De volstrekt duidelijke bedoeling van de wetgever hierbij: de nota voor advisering/bemiddeling bij lijfrenten is niet langer aftrekbaar voor de inkomstenbelastingheffing. Zie daarvoor ook de [Tweede Nota van Wijziging bij het Belastingplan 2013](#), p. 10, 11 en 16. De kennisgroep fundeert de fiscale aftrekbaarheid nu echter op [art. 3.108 Wet IB 2001](#). Die uitleg is nooit eerder aan deze bepaling gegeven.

De vraag is hoe ruim of beperkt dit standpunt nu gelezen moet worden:

- Is de nota alleen fiscaal aftrekbaar voor het deel van de nota dat ziet op de KET? Dat lijkt ons eerlijk gezegd erg onwaarschijnlijk.
- Zijn de kosten alleen aftrekbaar als een uitvoerder géén 'execution only' aanbiedt? Ook dat lijkt ons een nogal onwaarschijnlijk criterium.
- Geldt het standpunt alleen voor direct ingaande lijfrenten of ook voor opbouwende lijfrenten? Met de uitleg van de Belastingdienst lijkt de fiscale aftrekbaarheid zich te beperken tot direct ingaande lijfrenten.

Kortom, dit antwoord roept meer vragen op dan het aan antwoorden geeft. Wij hopen dat de Belastingdienst snel met meer duidelijkheid komt.

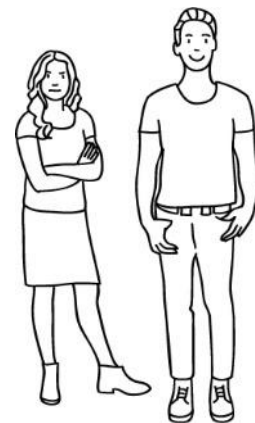
Jurisprudentie

Na omzetting zijn lijfrente-uitkeringen ter vervanging alimentatieverplichting belast

Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt dat de uitkeringen uit een direct ingaande lijfrente, die voortkomt uit een gedeeltelijk omgezette lijfrenteovereenkomst die is ontstaan uit een omgezette alimentatieverplichting, belast worden als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 24 april 2023, ECLI:NL:RBZWB:2023:2814](#)

Man en vrouw hebben in 2003 in gezamenlijk overleg de alimentatieverplichting uit hun echtscheidingsconvenant omgezet in een lijfrente-afpraak bij verzekeraar A. De lijfrente-ingangsdatum is 10 februari 2024. Vrouw is verzekeringnemer en verzekerde. In 2020 wordt deze lijfrenteverzekering gedeeltelijk afgestort voor een direct ingaande lijfrenteverzekering bij verzekeraar B. De inspecteur betreft de uitkeringen uit deze direct ingaande lijfrente in de heffing. De vrouw is van mening dat dit onterecht is. Volgens haar is de uitkering een uitkering uit een alimentatielijfrente die niet worden aangemerkt als een lijfrente als bedoeld in [art. 3.125 lid 1 Wet IB 2001](#). Hierdoor zijn de uitkeringen uit de vervangende lijfrente ook niet belast op grond van [art. 3.100 Wet IB 2001](#). De inspecteur en rechtbank zijn van mening dat uit de polisvoorwaarden van verzekeraar B blijkt dat de vervangende lijfrente wel voldoet aan de voorwaarden van [art. 3.125 Wet IB 2001](#) en dat de uitkeringen daarom op grond van [art. 3.100 Wet IB 2001](#) terecht belast zijn. Bovendien voldoet de lijfrente bij verzekeraar B aan de eisen die de wet stelt aan een lijfrente als bedoeld in [art. 1.7 lid 1 onderdeel a Wet IB 2001](#). De uitkeringen zijn daarom terecht belast. Omdat de koopsom voor de vervangende lijfrente in 2020 niet voor aftrek in aanmerking is genomen, wordt op grond van de saldomethode van [art. 3.107a Wet IB 2001](#) een aftrek van € 2.269 toegestaan.

Belang voor de praktijk

In [art. 6.5 lid 2 Wet IB 2001](#) zijn de voorwaarden genoemd waar een alimentatielijfrente aan moet voldoen. Deze voorwaarden zijn:

De termijnen van de lijfrente moeten:

- a. toekomen aan de gewezen echtgenoot;
- b. onmiddellijk na het betalen van de premie ingaan;
- c. uiterlijk bij het overlijden van de gewezen echtgenoot eindigen.

Wanneer de lijfrente voldoet aan deze voorwaarden is de premie aftrekbaar bij de alimentatieplichtige als persoonsgebonden aftrekpost. Door de uitgestelde lijfrente-ingangsdatum kwalificeerde deze lijfrente niet als alimentatielijfrente. Met de (gedeeltelijke) afstorting van deze lijfrente in 2020 voor een direct ingaande lijfrente is naar het oordeel van de rechtbank echter een nieuwe lijfrenteaanspraak ontstaan die wel kwalificeert voor aftrek. Nu deze nieuwe lijfrente-aanspraak voldoet aan alle voorwaarden om voor aftrek in aanmerking te komen, zijn de uitkeringen die uit deze aanspraak voortvloeien belast in box 1. Dat de verzekeringnemer niet de intentie had om de koopsom in aftrek te brengen van het inkomen, doet aan het bovenstaande niets af. Het feit dat de lijfrente kwalificeert als lijfrenteverzekering als genoemd in [art. 3.125 Wet IB 2001](#), is voldoende om de belastbaarheid van de hieruit voortvloeiende uitkeringen te constateren.

Doorbetaald pensioen belast bij pensioengerechtigde

Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt dat de inspecteur belanghebbendes pensioen terecht bij hem belast zonder rekening te houden met de gedeeltelijke doorbetaling hiervan aan zijn ex-echtgenote.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 23 mei 2023, ECLI:NL:RBZWB:2023:3500](#)

En man woont in Costa Rica. Hij ontvangt pensioenuitkeringen van Nationale-Nederlanden. De man is geen kwalificerend buitenlands belastingplichtige ([art. 7.8 Wet IB 2001](#)). Van de ontvangen pensioentermijnen betaalt de man in verband met pensioenverrekening een gedeelte door aan zijn ex-echtgenote. Volgens de inspecteur zijn de ontvangen pensioentermijnen volledig bij de man belast. De doorbetaalde bedragen komen voor de heffing van inkomstenbelasting over die termijnen hier niet op in mindering. De inspecteur geeft ook nog aan dat de doorbetaalde bedragen ook niet in aftrek kunnen komen bij de man als uitgaven als onderhoudsverplichtingen. Dat is alleen mogelijk als de man kwalificerend buitenlands belastingplichtige is. De inspecteur betreft over de jaren 2017 tot en met 2020 de volledige pensioenuitkeringen in de aanslagen inkomstenbelasting. De man is het hier niet mee eens en gaat in beroep bij Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

De rechtbank oordeelt echter dat de inspecteur terecht het pensioen volledig bij de man heeft belast. Uit de civielrechtelijke verplichting tot pensioenverrekening volgt niet dat buiten het belastbaar loon van de man blijft het aan zijn ex-echtgenote doorbetaalde gedeelte van het pensioen.

Belang voor de praktijk

De uitkomst is dat de man in deze zaak inkomstenbelasting betaalt over het volledige bedrag van de ontvangen pensioentermijnen. Hij kan – zoals de inspecteur terecht stelt – de doorbetaling ook niet in mindering brengen als uitgaven voor onderhoudsverplichtingen ([art. 6.3 Wet IB 2001](#)). Daarnaast is de ex-echtgenote over de ontvangen doorbetaalde pensioentermijnen eveneens gewoon inkomstenbelasting verschuldigd ([art. 3.102 Wet IB 2001](#)). Er vindt dus over het doorbetaalde deel van de pensioentermijnen dubbele heffing van inkomstenbelasting plaats (maar niet bij dezelfde belastingplichtige). Dat is natuurlijk allesbehalve billijk. Mogelijk kan de vrouw met een beroep op de hardheidsclausule ([art. 63 AWR](#)) deze dubbele heffing voorkomen, maar dat is aan haar, niet aan de pensioengerechtigde man.

De ellende is waarschijnlijk eenvoudig te voorkomen. Als man en vrouw pensioenverevening (tijdig) hadden geregeld, had de man een lager uitbetalingsrecht en de vrouw een eigen uitbetalingsrecht ter zake van het ouderdomspensioen verkregen. In dat geval zou bij de man tot het lagere bedrag inkomstenbelasting zijn geheven.

Op grond van [art. 2 lid 1 Wet verevening pensioenrechten bij scheiding](#) moet de echtscheiding binnen twee jaar na echtscheiding gemeld zijn bij de uitvoerder om een rechtstreeks uitkeringsrecht jegens deze uitvoerder te verkrijgen. Wordt de melding na deze termijn gedaan, dan is de uitvoerder niet verplicht mee te werken aan rechtstreekse uitbetaling aan de vereveningsgerechtigde ex-echtgenoot. Als de uitvoerder niet meewerkt, heeft de vereveningsgerechtigde ex-echtgenoot alleen een uitbetalingsrecht jegens de vereveningsplichtige.

Duitse leningen geen eigenwoningschuld

Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt dat een Duitse lening met een looptijd van 35 jaar niet kwalificeert als eigenwoningschuld in box 1 zodat de rente niet fiscaal aftrekbaar is.

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant 15 mei 2023, ECLI:NL:RBZWB:2023:3302](#)

Een man woont in Duitsland maar werkt in Nederland. Hij heeft zijn woning in 2013 gekocht en gefinancierd met twee Duitse leningen, een lening met een hoofdsom van € 100.000 (leningdeel 1) en

een lening met een hoofdsom van € 50.000 (leningdeel 2). De leningen hebben een looptijd van 35 jaar. Over de jaren 2016 tot en met 2019 trekt de man de rente af in zijn aangiften inkomstenbelasting. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 heeft de inspecteur de aftrek aanvankelijk geaccepteerd. Over 2019 accepteert de inspecteur de renteaftrek niet langer en legt hij bovendien navorderingsaanslagen op over de jaren 2016 tot en met 2018, waarin hij de renteaftrek alsnog corrigeert. De inspecteur stelt zich op het standpunt dat beide leningen niet kwalificeren als eigenwoningschuld. Volgens Rechtbank Zeeland-West-Brabant is het gelijk aan de inspecteur. Beide leningen voldoen niet aan de definitie van een eigenwoningschuld ([art. 3.119a lid 1 Wet IB 2001](#)):

1. Leningdeel 1 voldoet niet omdat de looptijd van de lening te lang is en er in het geheel niet is afgelost. Daarmee wordt niet voldaan aan de fiscale aflossingseis ([art. 3.119c Wet IB 2001](#));
2. Leningdeel 2 voldoet niet omdat de looptijd van de lening te lang is en er te weinig wordt afgelost om te voldoen aan de fiscale aflossingseis.

Belang voor de praktijk

Om renteaftrek te kunnen verkrijgen moet de financiering voor de eigen woning sinds 2013 voldoen aan vier eisen:

1. *De lening is aangegaan in verband met de eigen woning. Deze eis gold ook vóór 2013 al.*
2. *Er moet sprake zijn van een contractuele (=schriftelijke) verplichting tot het gedurende de looptijd ten minste annuïtair volledig aflossen van de lening in maximaal 360 maanden.*
3. *De belastingplichtige voldoet ook daadwerkelijk aan de hiervoor genoemde aflossingsverplichting.*
4. *Als de lening is afgesloten bij een niet-administratieplichtige moeten de kerngegevens van de lening in de aangifte worden vermeld (= informatieverplichting). Denk hierbij aan een lening bij een familielid, de eigen BV of – zoals hier – een buitenlandse bank die niet onder Nederlands toezicht staat.*

Uit de uitspraak valt op te maken dat de man in de jaren 2016 en 2017 ook niet heeft voldaan aan de informatieverplichting. De rechtbank neemt dit verzuim niet mee in het oordeel. Heel belangrijk is dat verder ook niet. De leningen kwalificeerden ook al om de genoemde redenen niet als eigenwoningschuld.

Voor leningen van vóór 2013 geldt overgangsrecht ([art. 10bis.1 Wet IB 2001](#)). Voor deze leningen gelden de fiscale voorwaarden 2, 3 en 4 niet, ook niet na oversluiting.

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Gerda Lagarde - Ferd Beukers - Hans IJskes - Ruben Stam

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2023 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden